

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Димитрова Великова, член на научно жури съгласно Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ No 521 от 06.08.2021 г., на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Тема на дисертационния труд: „Възможности за развитие на аутсорсинга в България (на примера на хотелиерството)“

Автор: Йигиталп Ялчън

Научен ръководител: доц. д-р Александра Парашкевова

Рецензент: доц. д-р Мария Великова

Настоящото становище е изготвено въз основа на представени от докторанта: дисертационен труд; автореферат; справка за приносите в дисертационния труд; публикации по темата на дисертационния труд.

Представените материали съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Наредба No 12 на ВСУ „Черноризец Храбър“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“. Процедурата по защитата е коректно спазена.

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА РЕЦЕНЗИРАНИЯ ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

Актуалността и значимостта на разглежданата проблематика се обуславя от необходимостта от промяна на бизнес модела на хотелиерските предприятия в отговор на предизвикателствата на динамичната бизнес среда и възможностите за използването на аутсорсинга като средство за тази промяна. В този контекст рецензираният дисертационен труд е опит за систематизиране на модел за приложение на аутсорсинг в българските хотелиерски предприятия. На основата на разработен авторов модел се анализират възможностите за приложение на аутсорсинг на основата на предимствата, които той разкрива и бариерите и пречките, пред които са изправени българските хотелиери за неговото приложение. Определят се и насоки за усъвършенстване на приложението на аутсорсинг в българското хотелиерство с цел постигане на конкурентно предимство и справяне с последствията от кризата пред която е изправен хотелиерския сектор.

Дисертационният труд с обем от 330 страници и се състои от увод, изложение в три глави, заключение, списък на използваната литература, справка за научните приноси, декларация за оригиналност и приложения. Основният

текст съдържа 50 таблици и 29 фигури. Налице е достатъчна литературна осведоменост в изследваната област. Посочени са 148 литературни, нормативни и информационни източници.

Структурата на дисертационния труд е съобразена с поставените цел и задачи на изследването, което е ограничено в рамката на проблематиката на възможните направления на приложение на аутсорсинга в хотелиерството.

Методиката на изследването е избрана правилно. Използвани са приложими към обекта и предмета на изследване методи.

Обосноваването в **увода** компоненти на дисертационния труд създават предварителна позитивна нагласа към вложеното от докторанта усилие при изследването на тази актуална и значима тема. Представена е актуалността на изследваната проблематика и са изложени мотивите за избор на темата. Формулирани са основна теза и 8 хипотези. Определени са предметът и обектът на дисертационното изследване. Дефинирана е целта и са поставени за решаване изследователски задачи. Посочени са ограниченията на изследването.

Изложението в отделните глави показва, че докторантът познава изследвания проблем, произтичащ от сериозните теоретически и практически бариери, с които се сблъсква българският и чуждестранният опит при приложението на аутсорсинга в хотелиерството. Използването на академичната литература свидетелства за умението на автора критично да анализира теоретични концепции и практически подходи, да систематизира основни идеи, да представя своята теза и да разкрива перспективи за бъдещи изследвания и практически приложения.

Заклучението следва логиката на изложението и представя постигнатите от автора резултати.

II. ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В **първа глава** докторантът демонстрира необходимата теоретична подготвеност, което е едно от изискванията към тази образователна и научна степен. Акцентът е поставен върху обобщение и синтезиране на основни теоретични постановки, концепции и модели в областта на аутсорсинга на базата на проучване на литературни източници. В резултат на извършеното изследване по разглеждания проблем, систематизирането и извеждането на понятийния апарат и представянето на специфичните проявления на аутсорсинга в хотелиерството са идентифицирани модел и методика на изследването.

Във втора глава са проследени тенденции в развитието на аутсорсинга в хотелиерството в България, посочени са добри практики на аутсорсинга в хотелиерството, направен е анализ на обема и структурата на хотелиерския бизнес. Изследвана е конкурентността на България като туристическа

дестинация. Представен е съдържателен анализ на постигнатите резултати от проведеното изследване.

Трета глава е посветена на възможните пътища за усъвършенстване на аутсорсинга в българските хотели. Изведени са перспективи за развитие на аутсорсинга и хотелиерството като част от подготовката за постпандемичния свят. Според докторанта наложените промени вследствие на пандемията COVID-19 са причина хотелиерските предприятия да се адаптират съответно с нови инструменти и процеси, за да съответстват на новите норми.

III. ОБОБЩЕНИЕ НА ПО-СЪЩЕСТВЕНИ СИЛНИ СТРАНИ И РЕЗУЛТАТИ С ПРИНОСЕН ХАРАКТЕР НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Оригиналността на научния труд намира израз в проучване, систематизиране и доразвиване на теоретичните виждания и дискусии по разглежданата проблематика. В процеса на доказване на авторовата теза са постигнати конкретни научни и научно-приложни резултати, сред които като по-съществени могат да се открият:

1) Обогатено е понятието “аутсорсинг” в контекста на хотелиерството. Изграден е методически инструментариум, който обобщава силните страни на досегашните теоретични и практически разработки.

2) На базата на конструиран концептуален модел е разработена авторова методика за провеждане на проучване за състоянието на аутсорсинга в хотелиерството

3) Апробиран е авторов теоретичния модел, чрез провеждане на емпирично изследване за приложение на аутсорсинга в условията на българското хотелиерство. В резултат на проучването е установено в кои хотелиерски дейности и отдели е най-приложим аутсорсингът.

4) Формулирани са насоки за усъвършенстване приложението на аутсорсинга в българското хотелиерство, съобразени с условията на българското общество и имащи потенциално влияние за възприемане на бъдещ устойчив модел на прилагане.

5) Резултатите от изследването ще дадат възможност на хотелиерите да разнообразят своето предлагане и повишат качеството на своя продукт при оптимизиране на разходите, чрез разширяване на приложенията на аутсорсинга в тяхната дейност.

Справката за приносите в дисертационния труд отразява резултатите и изводите, до които докторантът е стигнал в проучването си. Приносите са негово лично дело и могат да се характеризират като допълване и обогатяване на теорията и практиката.

IV. АВТОРЕФЕРАТ И ПУБЛИКАЦИИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Авторефератът отразява съдържанието на труда и акцентира върху най-важните моменти от изследването.

Авторът е представил четири публикации (две от които в съавторство) по дисертационния труд, които отразяват в достатъчна степен разглежданата проблематика.

V. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

1) Намирам, че трудът може да се прецизира по отношение на: структурата (налице е излишно раздробяване на параграфи и подпараграфи; съкращаване на някои текстове с описателен характер; отстраняване на стилови и езикови неточности и печатни грешки; постигане на по-добър баланс между структурните части на изложението.

2) Необходимо е преформулиране на направените в края на първа глава изводи. В сегашния си вид те са представени като постигнати резултати.

3) От прецизиране се нуждаят и основните приносни моменти. Добре би било да се сведат до 5, а в автореферата да се разграничат на научни и научно-приложни (както е направено в дисертацията).

4) В заключението са представени постигнатите от автора резултати, представени са аргументи за доказване на авторовата теза, но не е ясно дали се потвърждават, или отхвърлят формулираните в увода хипотези.

Направените бележки и препоръки не се отразяват върху общата ми положителна оценка на труда.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложеното до тук ми дава основание да приема дисертационния труд за завършен, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника към него.

Налице са необходимите основания да препоръчам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват „за” присъждане на образователната научната степен „доктор”, професионално направление 3.7 „Администрация и управление”, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство” на Йигиталп Ялчън.

23.08.2021 г.

Рецензент:

(Доц. д-р Мария Великова)